

KFB § 14

Information inför budgetberedningen. Utveckling Bokstart

Ärendenummer: RS 2026/331

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Önskemålet om ramförstärkning hanteras och prioriteras vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027–2029.

Sammanfattning

Bokstart, som är inne på sitt sjunde år av läsfrämjande insatser på Gotland, startade som ett läsfrämjandeprojekt med medel från Kulturrådet. Under projekttiden testades insatser för att sprida kunskap om små barns språkutveckling och på olika sätt uppmuntra vårdnadshavare att tidigt läsa, prata, rimma, ramsa och sjunga med sina små barn.

2021 övergick Bokstart Gotland till ordinarie verksamhet. En överenskommelse skrevs som reglerar ansvarsfördelningen mellan folkbiblioteken, regional biblioteksutveckling, barnhälsovården, förskolan och öppna förskolan. Andra viktiga samarbetsparter är Familjehemsenheten och Logopedmottagningen. Under projekttiden var biblioteksutveckling projektägare, men övergick sedan till att samordna bokstartssamverkan med en anställd samordnare.

Bokstart Gotland består idag av både av breda generella insatser och riktade insatser. Målgruppen för hembesöken har breddats till alla föräldrar som får sitt första barn, familjehemspplacerade barn samt adopterade barn. Även de som får sitt första barn i Sverige erbjuds hembesök. Förutom hembesöken ingår en mängd andra insatser och tanken är att Bokstart ska gå som en röd tråd genom de samverkande verksamheterna så att familjerna under småbarnsåren flera gånger ska påminnas om och inspireras till läsning.

Utveckling och förbättringar av insatserna sker ständigt. Under 2026 pågår ett utvecklingsprojekt med medel från Kulturrådet för att utveckla metoder för uppföljning och utvärdering av bokstartinsatserna. En grundläggande förutsättning för arbetet är nära samverkan mellan verksamheterna i de olika förvaltningarna. Kostnaderna för insatserna gentemot familjerna utgörs främst av personalkostnader som respektive verksamhet har i sin ordinarie budget. Men budgeterade samverkansmedel saknas vilket gör det svårt att upprätthålla samarbetet och kvaliteten på insatserna så att så många familjer som möjligt nås och inspireras av budskapet.

Bedömning

Bokstart är en permanent regeringssatsning, utformat av Kulturrådet med evidensbaserade förebyggande metoder för små barns språkutveckling som på sikt bidrar till goda skolresultat och ökad social hållbarhet. Med sitt välutvecklade förvaltningsöverskridande samarbete och utformade insatser på Gotland ökar Bokstart förståelsen av läsningens betydelse hos gotländska familjer, man läser mer, oftare och på ett mer interaktivt sätt med sina barn. Insatserna utvecklas och förbättras ständigt, men verksamhetsmedel är en förutsättning för fortsatt framgångsrikt arbete med att behålla engagemanget i de samverkande verksamheterna och utveckla insatserna för att så många familjer som möjligt nås och inspireras av budskapet.

Informationen tas emot. Önskemålet om ramförstärkning från kultur- och fritidsavdelningen kommer att hanteras och prioriteras av regionstyrelseförvaltningens ledningsgrupp, tillsammans med alla andra önskemål inom regionstyrelseförvaltningen, vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027-2029.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Ej aktuellt.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att Bokstart påverkar och ökar barns möjlighet till god språkutveckling och goda läsvanor. Bokstart utgår från Barnkonventionen, bland annat med utgångspunkt i artikel 2 (inget barn får diskrimineras), artikel 3 (barnets bästa), artikel 6 (barns rätt till liv, överlevnad och utveckling), artikel 12 (barns rätt att bli lyssnade på), artikel 23 (barn med funktionsnedsättning har rätt till ett aktivt liv), artikel 30 (barn som tillhör etniska eller språkliga minoriteter, eller som tillhör ett urfolk, har rätt till sitt språk och sin kultur).

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att Bokstart och dess generella insatser bidrar till att säkra likvärdiga förutsättningar för alla barn oavsett kön och familjernas livssituation. När det gäller skolresultat och intresse för läsning brukar pojkar ofta uppvisa sämre resultat än flickor. Eftersom bokstartsinsatserna genomförs tidigt i barnens liv finns förutsättningar för språkutveckling och goda läsvanor för alla oavsett kön.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att Bokstart bidrar till att säkra likvärdiga förutsättningar för alla barn oavsett var man bor och vilken livssituation familjen befinner sig i eftersom hembesöken (och andra insatser) genomförs hos alla förstagångsfamiljer över hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Cecilia Björkander, enhetschef tillika biblioteksutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att beslutsmeningen ändras till att lyda:

- Informationen tas emot.
- Önskemålet om ramförstärkning hanteras och prioriteras vid framtagandet av regionstyrelseförvaltningens förslag till mål och budget för perioden 2027–2029.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Projektdirektiv Utvecklingsprojekt Bokstart, regionstyrelseförvaltningen
daterad 2026-01-13

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-02-25